

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 26 juni 2024

Zaaknummer : 1314592
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : A.H.A. Grummel
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Concept Jaarverslag 2024 Omgevingsdienst IJmond, Concept Jaarrekening 2024 Omgevingsdienst IJmond en Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond.

Kernboodschap

Omgevingsdienst IJmond (of: ODIJmond) is een gemeenschappelijke regeling (GR) waarin 14 gemeenten, waaronder Heemstede, en Provincie Noord-Holland deelnemen. ODIJmond voert voor Heemstede basis milieutaken uit met betrekking op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Het Dagelijks Bestuur (DB) van ODIJmond biedt het concept Jaarverslag en de concept Jaarrekening 2024 ter kennisname aan. Deze stukken worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur (AB) van ODIJmond op 11 juni 2025. Daarnaast wordt de raad gevraagd om een zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 kenbaar te maken. De meerjarenbegroting 2026-2028 Heemstede is niet toereikend voor de bijdrage aan ODIJmond. De benodigde middelen worden aan de raad aangevraagd bij de begroting 2026.

Besluit B&W

1. Kennis te nemen van het concept Jaarverslag 2024 en de concept Jaarrekening 2024 van Omgevingsdienst IJmond;
2. Kennis te nemen van de Ontwerpbegroting 2026 van de Omgevingsdienst IJmond;
3. De raad voor te stellen een positieve zienswijze te geven op de Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond.

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 mei 2024

Besluit:

1. Een positieve zienswijze te geven op de Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond;
2. Deze zienswijze aan het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst IJmond mede te delen.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

K. Millenaar

F. Binnendijk

Aanleiding

Omgevingsdienst IJmond is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) waarin 14 gemeenten en Provincie Noord-Holland participeren om het basistakenpakket vergunningverlening, toezicht en handhaving uit te laten voeren.

Het Dagelijks Bestuur van ODIJmond heeft ingestemd met het Concept Jaarverslag 2024, de Concept Jaarrekening 2024 en de Ontwerpbegroting 2026. Conform de Wet op de Gemeenschappelijke Regeling hebben alle raden van de GR de gelegenheid om hun zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 af te geven.

De GR is verplicht voor 15 september 2025 een vastgestelde begroting in te dienen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

De Omgevingsdienst IJmond is een verbonden partij voor de gemeente Heemstede in de vorm van een **Gemeenschappelijke Regeling (GR)** en heeft hierin een financieel en bestuurlijk belang. In de 'Nota verbonden partijen 2021 Heemstede' is opgenomen welke bevoegdheden bij welk orgaan behoren. Op grond van de **Wet op de Gemeenschappelijke Regeling (Wgr)** hebben alle raden van de GR de gelegenheid om hun zienswijze op de Ontwerpbegroting 2026 af te geven.

Het Algemeen Bestuur stelt de door het Dagelijks Bestuur opgestelde financiële stukken vast. De verantwoordelijke portefeuillehouder van Heemstede is lid van het Algemeen Bestuur. De verantwoording van de jaarcijfers loopt via de reguliere P&C cyclus van de gemeente. Hierover wordt aan de raden geen zienswijze gevraagd.

Motivering

De doelstelling van deze GR is het bereiken en het in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Gemeenten zijn verplicht om milieutaken die onderdeel zijn van het zogenaamde 'basistakenpakket' uit te laten voeren door een omgevingsdienst. Met ingang van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn meer taken onderdeel van het basistakenpakket. De GR wordt geactualiseerd. In dit proces kunnen alle deelnemers gezamenlijk bepalen welke taken, naast het basistakenpakket, worden ondergebracht in de GR. De nieuwe GR zal per 2027 in werking treden. Het college zet in op helder omschreven taken met resultaatafspraken en transparantie in de financiële bijdrage van de deelnemers in relatie tot de uitgevoerde taken.

Voor het onderbrengen van overige milieutaken is de gemeente Heemstede een langlopende dienstverleningsovereenkomst (DVO) aangegaan met ODIJmond. In de DVO zijn afspraken gemaakt over de kwalitatieve dienstverlening op het gebied van milieutoezicht en handhaving bij bedrijven, bodem, geluid, externe veiligheid, groene wetgeving en duurzaamheid. Bij de actualisatie van de GR zal de DVO ook moeten worden geactualiseerd.

Concept Jaarverslag 2024

De belangrijkste onderwerpen uit het Jaarverslag 2024 zijn:

- Vanuit het (landelijke) Interbestuurlijke programma versterking VRTH (IBP-VTH) heeft het bestuur van ODIJmond een Plan van Aanpak opgesteld vanuit de ambitie om richting 1 april 2026 te komen tot een zelfstandig toekomstbestendige organisatie.
- In 2024 startte ODIJmond het programma herijking Gemeenschappelijke Regeling (GR), dienstverlenings-overeenkomsten (DVO) en financieringsstructuur. Met het programma wordt onderzocht:
 - Welke middelen nodig zijn om de huidige opgaven kwalitatief te kunnen blijven uitvoeren;
 - Wat is er nodig om de huidige GR- en DVO-structuur te actualiseren;
 - Welke toekomstscenario's zijn er om kostenstijgingen en/of bezuinigingen op te vangen.
- Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingetreden. Voor ODIJmond wijzigden het wettelijke kader op grond waarvan een groot deel van de VTH-taken (vergunning, toezicht en handhaving) uitgevoerd worden.
- Er is een grote stap gemaakt in de doorontwikkeling van ODIJmond. Belangrijke speerpunten hierbij zijn het actualiseren van het bedrijvenbestand en de verbetering van (kwantitatieve) rapportage van uitgevoerde taken.
- Het jaarverslag wordt door het AB vastgesteld op 11 juni 2025.

Concept Jaarrekening 2024

De belangrijkste onderwerpen uit de Jaarrekening 2024 zijn:

- In 2024 is een positief resultaat van €124.232 gerealiseerd na de mutaties in de reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. In overleg met het Algemeen Bestuur besluit ODIJmond over de bestemming van dit resultaat. ODIJmond stelt voor om dit resultaat in te zetten ter ondersteuning van het lopende proces om de organisatie toekomstbestending door te ontwikkelen.
- Het positieve resultaat komt voornamelijk door een niet-begrote bijdrage van het Interbestuurlijk Programma 2023-2024 en hogere rentebaten dan begroot. Beide factoren hebben een éénmalig karakter; zonder deze baten zou een negatief resultaat zijn geboekt en had hiervoor een onttrekking aan de Bestemmingsreserves Risicobeheersing en Oplossingsrichtingen moeten worden gedaan.
- De jaarrekening wordt door het AB vastgesteld op 11 juni 2025.

Ontwerpbegroting 2026

Het Dagelijks Bestuur van ODIJmond heeft ingestemd met de Conceptbegroting 2026. Hierin worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders (begroting 2026) omschreven. De begroting 2026 maakt onderdeel uit van een meerjarig traject om de organisatie operationeel- en financieel in controle te brengen.

De begroting 2026 is opgebouwd in lijn met de Kadernota 2026. De opzet en opbouw wijkt af van onze voorgaande begrotingen en bestaat uit twee delen:

- Een regulier deel waarin indexeringen en onvermijdbare structurele lasten worden berekend;
- Een incidenteel deel, waarin de beschreven incidentele middelen voor 2026 worden aangevraagd, deze zijn als aparte bijdrage gepresenteerd in de begroting. Deze incidentele bijdrage bedraagt voor Heemstede € 23.000,- Met de incidentele middelen in deze begroting

2026 kan ODIJmond invulling geven aan de tweede fase van de noodzakelijke stappen op korte termijn;

- Treffen van de beheersmaatregelen om de potentiële risico's op omgevingsveiligheid af te dekken en;
- Ervoor zorgen dat er inzicht ontstaat richting de deelnemers wat er nodig is om de GR, DVO en financieringsstructuur op orde te brengen zodat de organisatie kan toegroeien naar een situatie waarin zij instaat is haar wettelijke en primaire taak uit te voeren;
- De tweede fase van het onderzoek naar toekomstscenario's uitvoeren.

Bij de begrotingswijziging 2025 is aangekondigd dat er voor 2026 extra middelen noodzakelijk zijn om toe te werken naar een toekomstbestendig ODIJmond.

Tarief 2026

- Omdat voor 2026 nog geen cao-afspraken zijn, is voor de indexatie van personele lasten gebruik gemaakt van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB). Ook voor materiële overheidsconsumptie wordt gerekend met de kerngetallen van het CPB. De lasten zijn geïndexeerd op 3,75%.
- Het basistarief van de diensten van de ODIJmond bedraagt voor 2025 € 109,55 (in 2025 is dat €104,50).

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

In de Wet gemeenschappelijke regelingen is voorgeschreven dat de jaarstukken 2024 uiterlijk 15 juli 2025 moeten zijn aangeleverd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De Begroting 2026 moet uiterlijk 15 september 2025 zijn aangeleverd. Het niet voldoen aan deze wettelijke bepaling heeft tot gevolg dat, na een periode van één maand waarin de mogelijkheid wordt geboden alsnog de informatie aan te leveren, voor de deelnemende gemeenten de sanctie in werking treedt van opschorting van de algemene uitkering (artikel 186 Gemeentewet). Het Algemeen Bestuur van ODIJmond moet met betrekking tot de Jaarstukken 2024 in vergadering van 9 juli 2025 tot definitieve besluitvorming komen ook in verband met de tijdige aanlevering van het jaarverslag (met informatie over de uitvoering van de VTH-taken) aan de provincie. Daarom wordt de raad door ODIJmond in de gelegenheid wordt gesteld om uiterlijk voor 2 juli 2024 een zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2026.

In het concept Jaarverslag 2024 wordt het Programma herijking Gemeenschappelijke Regeling (GR), dienstverlenings-overeenkomsten (DVO) en financieringsstructuur toegelicht. Het doel van dit programma is het opstellen van een nieuwe GR, geldend vanaf 2027. De huidige inzichten laten zien dat het takenpakket onder de nieuwe GR een grotere bijdrage van gemeente Heemstede vragen. Dit is ook kenbaar gemaakt in het Onderzoek Motie gemeenschappelijke regelingen.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is één van de gemeentelijke prioriteiten. De ODIJmond biedt ondersteuning en adviseert gemeenten op het terrein van duurzaamheid.

Financiën

Concept Jaarrekening 2024

De jaarrekening 2024 van ODIJmond sluit met een positief saldo van € 124.232. ODIJmond stelt voor om dit resultaat in te zetten ter ondersteuning van het lopende proces om de organisatie toekomstbestendig door te ontwikkelen. Hierover beslist het AB op 11 juni 2025.

Ontwerpbegroting 2026

De Ontwerpbegroting 2026 van ODIJmond wordt geïndexeerd. De bijdrage van gemeente Heemstede aan ODIJmond voor de GR en DVO is € 413.353,-.

De meerjarenbegroting 2026-2028 Heemstede is niet toereikend. Dit komt door de incidentele extra bijdrage die ODIJmond heeft aangevraagd voor de doorontwikkeling van de organisatie. Daarnaast is de indexatie in de gemeentelijke begroting lager ingeschat dan de indexatie die ODIJmond doorvoert. De benodigde middelen van afgerond € 48.000 worden voorgesteld bij de begroting 2026 indien de raad akkoord is met het afgeven van een positieve zienswijze.

De incidentele bijdrage is aangekondigd in de Kadernota 2026 van de Omgevingsdienst IJmond. Eerder is voor 2025 door de raad ingestemd met een extra bijdrage van € 55.000. Deze is opgenomen in onze begroting. Voor 2026 wordt opnieuw een incidentele bijdrage gevraagd van € 23.000, wat het laatste jaar betreft waarin een dergelijke extra bijdrage van de deelnemers wordt verwacht. Deze bijdrage voor 2026 wordt verwerkt in onze begroting voor dat jaar. Omdat deze informatie pas recent beschikbaar is gekomen, kon dit niet eerder worden meegenomen in de P&C-cyclus.

Vanaf 2027 zal de structurele bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Omgevingsdienst IJmond worden herzien, als gevolg van een actualisatie van de GR. De gemeenteraad wordt gedurende dit proces op de hoogte gehouden van de voortgang en relevante ontwikkelingen.

Samenwerking en communicatie

Omgevingsdienst IJmond is een gemeenschappelijke regeling waarin de gemeenten Heemskerk, Beverwijk, Bloemendaal, Edam-Volendam, Haarlem, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en Provincie Noord-Holland deelnemen. Als regionale uitvoeringsdienst voert ODIJmond een verplicht door gemeenten en provincie in te brengen basistakenpakket milieu uit dat betrekking heeft op vergunningverlening en toezicht en handhaving (VTH).

Planning/uitvoering

Na besluitvorming door het college en de raad wordt het Dagelijks Bestuur van Omgevingsdienst IJmond per brief geïnformeerd over de vastgestelde zienswijze. Behandeling van de zienswijzen en vaststelling van de begroting is geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de ODIJmond op 9 juli 2025.

Bijlagen

1. Brief zienswijze gemeente Heemstede op Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond
2. Concept Jaarverslag 2024 Omgevingsdienst IJmond
3. Concept Jaarrekening 2024 Omgevingsdienst IJmond
4. Accountantsverslag 2024 Omgevingsdienst IJmond
5. Controleverklaring 2024 Omgevingsdienst IJmond
6. Ontwerpbegroting 2024 Omgevingsdienst IJmond
7. Aanbiedingsbrief Jaarstukken 2024 en Ontwerpbegroting 2026 Omgevingsdienst IJmond